

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1971/48

Karar Sayısı : 1972/12

Karar Günü : 24.2.1972

İPTAL DAVASINI AÇAN: Yüksek Hâkimler Kurulu

İPTAL DAVASININ KONUSU: 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa 8.7.1971 günlü, 1425 sayılı Kanunla konulan ek 1. maddenin dördüncü fıkrasındaki “Derece ve kademe göstergelerine eklenen rakamlar, emeklilik keseneğine esas aylığın tesbitinde nazara alınmaz.” kuralının Anayasa’nın 12. maddesindeki yasa karşısında eşitlik ilkesine aykırılığı nedeni ile iptali istenilmiştir.

A) İptal isteminin gerekçesi özeti

Anayasanın değişik 149. maddesi uyarınca Yüksek Hâkimler Kurulu kendi varlık ve görevlerini ilgilendiren alanlarda iptal davası açmaya yetkilidir. Yine Anayasa’nın değişik 144. maddesi uyarınca adliye hâkimlerinin bütün özlük işlerini ve bu arada emeklilik işlerini karara bağlama görevi Yüksek Hâkimler Kuruluna verilmiş olduğundan, bu konular kapsamına giren işlerin Yüksek Hâkimler Kurulunun kendi varlık ve görevlerini ilgilendiren alanda yeri olduğu ortadadır. Adliye hâkimlerinin emeklilik işlemlerini dahi ilgilendiren yukarıda yazılı kural Anayasa’nın 12. maddesindeki eşitlik ilkesine aykırı görülmektedir; çünkü iptali istenen kuraldan sonraki kural ile yüksek rütbeli subayların ek gösterge üzerinden kesenek ödemeleri kabul edilmiş iken görevleri Anayasa açısından özellikler gösteren hâkimlerin aylıklarının yalnız bir bölümü üzerinden emekli keseneği alınması öngörülmüş ve böylece daha az emekli aylığı almalarına yol açan bir ayırım gözetilmiştir. Bu ayırım hiçbir haklı nedene dayanmakta değildir.

B) Metinler:

1- İptali istenilen Yasa Metni:

“5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa ek ve geçici maddeler eklenmesine ve bu kanun ile diğer kanunların bazı hükümlerinin değiştirilmesine ve kaldırılmasına dair 8.7.1971 günlü, 1425 sayılı Kanun”un 2. maddesi ile 5434 sayılı Yasaya konulan ek 1. maddenin dördüncü fıkrası (Beşinci Tertip Düstur- cilt 10- Üçüncü Kitap- Sayfa 2922 deki metne göre):

“Derece ve kademe göstergelerine eklenen rakamlar, emeklilik keseneğine esas aylığın tesbitinde nazara alınmaz. Ancak, 14.8.1970 tarihli ve 1323 sayılı Kanunun ek göstergeler ile ilgili hükümleri saklıdır.”

2- Dayanılan Anayasa Kuralı:

“Madde 12- Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.”

C) İlk İnceleme:

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca, Muhittin Taylan, Avni Givda, Fazıl Uluocak, Sait Koçak, Şahap Arıç, İhsan Ecemiş, Recai Seçkin, Ahmet Akar, Halit Zarbun, Ziya Önel, Kâni Vrana, Mustafa Karaoğlu, Muhittin Gürün, Şevket Müftügil ve Ahmet H. Boyacıoğlu'nun katıldıkları 19.10.1971 günlü ilk inceleme toplantısında dosyanın eksikliği bulunmadığı anlaşıldığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

Anayasa'nın değişik 144. maddesi uyarınca adliye mahkemeleri hâkimlerinin özlük işleri üzerinde kesin karar verme yetkisi Yüksek Hâkimler Kuruluna tanınmıştır. Özlük işleri kavramı zorunlu olarak emeklilik işlerini de içerir. Emekli aylığına temel olacak işlemlerin yapılması ve bu arada emekli keseneklerinin ilgililere kestirilmesi emeklilik işlerindendir. İptali istenilen kural emekli keseneklerine ilişkindir ve böylece Yüksek Hâkimler Kurulunun görev alanını ilgilendirmektedir. Anayasa'nın değişik 149. maddesi gereğince Yüksek Hâkimler Kurulu kendi varlık ve görevlerini ilgilendiren alanlarda Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açabilir. Bu nedenlerle davacı Kurul bu davayı açmaya yetkilidir.

İptal konusu Yasa kuralı 11.7.1971 günlü, 13892 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmış; iptal dilekçesi 1.10.1971 gününde Anayasa Mahkemesi kalemine kaydedilmiş olduğundan dava Anayasa'nın 150. maddesindeki doksan günlük süre içinde açılmış bulunmaktadır.

Anayasa Mahkemesi kuruluşu ile yargılama usullerini düzenliyen 22.4.1962 günlü 44 sayılı Yasanın 25. maddesinin 3 sayılı bendi ve 26. maddesi gerekleri de yerine getirilmiştir.

Özetlemek gerekirse davanın açılışında ve dava ile ilgili belgelerde bir eksiklik yoktur.

Ç) Esasın İncelenmesi:

Esasa ilişkin rapor ile Anayasa Mahkemesinin 24.2.1972 günlü, 1972/4-11 sayılı kararı incelendi. Gereği görüşülüp düşünüldü:

1425 sayılı Kanunun 2. maddesinin 5434 sayılı Kanuna eklediği ek 1. maddenin bir hükmü bu davanın konusu olan dördüncü fıkrası, Anayasa Mahkemesinin 24.2.1972 günlü, 1972/4-11 sayılı kararı ile iptal edilmiş bulunduğundan bu dava üzerinde ayrıca karar verilmesine yer olmadığı karara bağlanmalıdır.

D) SONUÇ: 1425 sayılı Kanunun 2. maddesiyle 5434 sayılı Kanuna eklenen ek 1. maddenin dördüncü fıkrasındaki dava konusu hüküm Anayasa Mahkemesinin 24.2.1972 günlü, 1972/4-11 sayılı kararıyla iptal edilmiş olduğundan konunun ayrıca karara bağlanmasına yer olmadığına 24.2.1972 gününde oybirliğiyle karar verildi..

Başkan	Başkanvekili	Üye
Muhittin TAYLAN	Avni GİVDA	Fazıl ULUOCAK

Üye

Sait KOÇAK

Üye

Nuri ÜLGENALP

Üye

Şahap ARIÇ

Üye

Recai SEÇKİN

Üye

Ahmet AKAR

Üye

Halit ZARBUN

Üye

Ziya ÖNEL

Üye

Kâni VRANA

Üye

Mustafa KARAOĞLU

Üye

Muhittin GÜRÜN

Üye

Lûtfi ÖMERBAŞ

Üye

Şevket MÜFTÜGİL